smėlio sluoksniu atidengtas neskaldytų riedulių grindinys – buvusios rūsio grindys. Rieduliai apdegę. Kalamuoju gruntotraukiu 50 cm gylyje fiksuotas žvirgždo sluoksnis – įžemis. **Šurfe 6**, tirtame rūmų V korpuso rūsyje, 55–60 cm gylyje nuo esamo paviršiaus, po maišyto piltinio pobūdžio grunto sluoksniu atidengtas neskaldytų riedulių grindinys – buvusios rūsio grindys. Kaip ir šurfe 5, rieduliai apdegę.

Rūmų vidiniame kieme šurfe 1 fiksuotas XIX–XX a. pradžios kultūrinio sluoksnio horizontas, o šurfe 2 fiksuoti XX ir XIX a. grindiniai, 70–120 cm gylyje fiksuotas 1,1–1,8 m XVI–XIX a. kultūrinis sluoksnis. Rūmų rūsyje tirtame šurfe 3 atidengtas pamato išplatėjimas – išardytos XVI a. sienos pamatas ir nedidelis iš plytų suklotas rūsio grindų fragmentas. Šurfuose 5 ir 6, taip pat tirtuose rūmų rūsiuose atidengti grindiniai – buvusios grindys (šurfe 5 – 20–25 cm gylyje nuo esamų grindų lygio, šurfe 6 – 55–60 cm gylyje nuo esamų grindų lygio).

Didžioji Street 36

In 2021, six test pits (12 m^2 in total) were excavated at the Abramowicz Palace grounds in Vilnius (Didžioji Str. 36) (Fig. 1). Test pit 1, located in the palace courtyard, revealed an uppermost layer of 20th-century fill, followed by a 19th- and early-20th-century archaeological layer, and sterile soil recorded at depth of 3.9 m. A previously unknown basement or other derelict structure could have been situated at this location. Test pit 2, also located in the courtyard, revealed 19th- and 20th-century pavements. An 18th–19th-century layer (50–90 cm thick) was recorded at a depth of 0.7–1.2 m (Fig. 2), and a 16th–17th-century layer (60–90 cm thick) was recorded at a depth of 1.6–1.8 m (H_{abs} = 114.9–115.1 m). Test pit 3 revealed a broadening of the foundation, consisting of a dismantled 16th-century wall foundation and a small brick-paved basement floor fragment. Test pit 4 in the basement of the palace yielded no trace of archaeological deposits or flooring. Test pits 5 and 6, also situated in the basement, revealed portions of pavement, i.e., the original floor (20–25 cm below the current floor level in test pit 5; 55–60 cm below the current floor level in test pit 6).

Darius Kontrimas

M. Daukšos gatvė 3A

2021 m. atlikti žvalgomieji tyrimai planuojamo rekonstruoti pastato vietoje, M. Daukšos g. 3A (1 pav.). Ištirti 3 šurfai (bendras 10 m^2 plotas). XVIII a. pradžioje Aušros Vartų (Aštriojo galo) priemiestyje buvo vien mediniai namai ir dvareliai. Pastatų kompleksas (dabar M. Daukšos g. 3) išsidėstęs tuomet į bendrą sklypą sujungtose posesijose 1289 ir 1290. Bendras šių posesijų sklypas egzistavo iki XIX a. pabaigos. Mūrinis etmono Tiškevičiaus namas šioje vietoje minimas XVIII a. pabaigoje. Po 1794 m. T. Kosciuškos sukilimo daugelis Aušros Vartų priemiesčio namų apgriauta ar sudeginta. Ištuštėjusius namus ir keletą sklypų įsigijo Froliandas. Jis rekonstravo pastatą 1801–1806 m. Buvo sujungti mūriniai korpusai M. Daukšos gatvėje, o Lapų gatvėje korpusas prailgintas (dabar M. Daukšos g. 3D). 1837–1841 m. pirkliai Elijašbergai pastatą nuomojo žandarų komandos pėstininkų 2 korpusui. Dokumentuose minima, jog XIX a. viduryje čia buvo užvažiuojamieji namai, smuklė, arklidės, sandėliai. 1904 m. pagal M. Prozorovo projektą Vilniaus miesto valdyba leido panaikinti senuosius įvažiavimo vartus į sklypą iš M. Daukšos gatvės, jų vietoje įrengiant duris, įrengtas įvažiavimas dabartinėje vietoje, greta pirmo ūkinio pastato. M. Daukšos g. 3A

1 pav. Tyrimų vietos situacijos planas: 1 – 1983–1984 m. tyrimų vietos; 2 – 2000 m. tyrimų vieta; 3 – 2013 m. tyrimų vietos; 4 – 2021 m. tirti šurfai; 5 – KVR objektų teritorijų ribos. D. Kontrimo brėž.

Fig. 1. Plan of the excavation area: 1 – locations of excavation in 1983–1984; 2 – excavation area in 2000; 3 – excavation area in 2013; 4 – 2021 test pits; 5 – Immovable Cultural Heritage Registry site boundary.

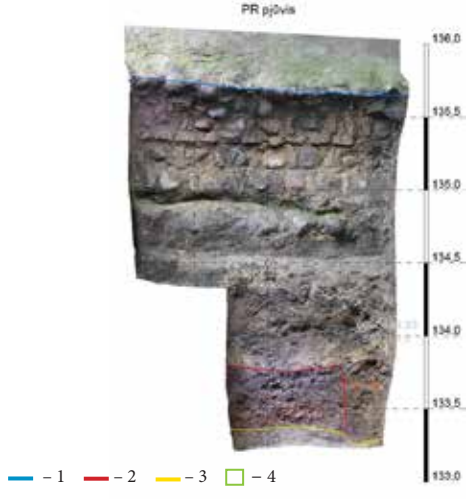

2 pav. Šurfo 1 PR pjūvis: 1 – esamas paviršius; 2 – XVI–XVII a. kultūrinio sluoksnio horizontas; 3 – įžemio horizontas; 4 – mūro skilimas. D. Kontrimo brėž.

Fig. 2. SE cross-section of test pit 1: 1 – current surface level; 2 – 16th–17th-century deposits; 3 – sterile soil; 4 – structural cracking.

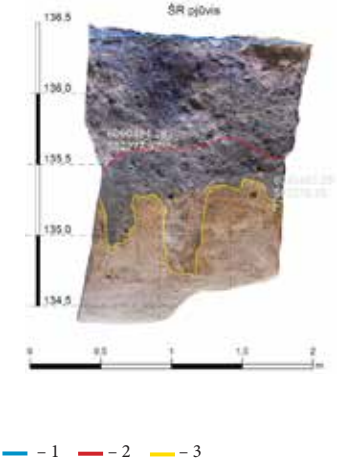

3 pav. Šurfo 2 ŠR pjūvis: 1 – esamas paviršius; 2 – XVI–XVII a. kultūrinio sluoksnio horizontas; 3 – įžemio horizontas. D. Kontrimo brėž.

Fig. 3. NE cross-section of test pit 2: 1 – current surface level; 2 – 16th–17th-century deposits; 3 – sterile soil.

pastatas yra 1 aukšto su neįrengta pastoge. Pastatas statytas XVIII a. pabaigoje – XIX a. pradžioje. 1808 m. plane jau žymimas kaip mūrinis statinys. Pastato šoninis fasadas yra ant posesijos ribos, pastatas stovi 20 m atstumu nuo gatvės. Nuo pradžių ūkinis pastatas naudotas kaip arklidės, vežiminė. Didžioji pastato dalis iki šiol išliko negyvenama – ūkinės paskirties. Arčiausiai šio pastato pirmą kartą archeologiniai tyrimai atlikti 1981 m. Į V nuo Aušros vartų, dabar skvero aplinkoje kasta tranšėja lietaus kanalizacijai, atkasant kito pastato pamatus. Šių statinių sienų viršus užfiksuotas 15–20 cm gylyje nuo paviršiaus. Sienos 1,75 m aukščio, 0,85–1,4 m storio. Įžemis pasiektas tik vienoje vietoje ir fiksuotas 3,2 m gylyje. Nuo esamo paviršiaus iki H_{abs} 128,30 m altitudės fiksuoti iki 1,5–2 m storio piltinio grunto sluoksniai. Žemiau fiksuoti sluoksniai su XIV–XVII a. keramika (*LIIR*, f. 1, b. 849, p. 2–11). Gretimoje aplinkoje nedidelių apimčių neinformatyvūs žvalgymai atlikti 2000 (*ATL 2000 metais*, 2001, p. 595–598) ir 2013 m. (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 516–518).

2021 m. šurfas 1 tirtas pastato išorėje, vietoje, kur kultūrinis sluoksnis mažiausiai pažeistas XX a. vykdytų įvairių grunto kasimo darbų. Šurfai 2 ir 3 tirti pastato vidinėje dalyje, prie priešingų sienų. Visuose 3 tirtuose šurfuose fiksuotas 20–60 cm storio XVI–XVII a. I puse datuojamas kultūrinio sluoksnio horizontas su šio laikotarpio radiniais (aptikta žiestų puodų šukių, koklių fragmentų, keletas smulkių gyvūnų kaulų fragmentų) ir įgilintais objektais. Šis horizontas šurfe 1 (2 pav.) fiksuotas 1,8–1,9 m gylyje nuo esamo paviršiaus, šurfe 2 (3 pav.) – 80–100 cm gylyje, šurfe 3 – 1–1,1 m gylyje. Iki XVI–XVII a. pradžios horizonto visuose šurfuose fiksuoti piltinio pobūdžio grunto sluoksniai, susiformavę XX a. Pastato išorinėje dalyje šis sluoksnis gerokai storesnis dėl dirbtinės pakilumos į Š nuo pastato. Įžemis – rusvas priemolis, gelsvas, gelsvai rudas smulkus smėlis šurfe 1 fiksuotas 2,35–2,9 m gylyje, šurfe 2 – 1–1,4 m gylyje (įgilintų objektų vietoje 1,5–2 m gylyje), šurfe 3 – 1,4 m gylyje. Šurfe 2 XVI–XVII a. horizonto paviršiuje PV šurfo kampe fiksuoti plūkto molio ruožai, plytos su braukomis fragmentas – tikėtina, buvusios aslos ar kito statinio fragmentai. Įžemio horizonte 1–1,45 m gylyje fiksuoti 2 įgilinti objektai. Užpilduose jokių radinių neaptikta – tikslesnei objekto interpretacijai nepakanka duomenų.

M. Daukšos Street 3A

In 2021, three test pits (10 m^2 in total) were excavated at M. Daukšos Str. 3A (Fig. 1). An archaeological layer (20–60 cm thick) was recorded in all three tests pits, and the recovered finds and identified cuts date the layer from the 16th to the first half of the 17th century. This layer was recorded at a depth of 80–190 cm from the surface level (Figs. 2–3). A 20th-century fill postdating the 16th–17th-century layer was observed in all test pits. A brown clay loam and a yellow or brownish-yellow fine sand comprised the sterile soil layer, which was recorded at a depth of 1–2.9 m

Darius Kontrimas

Maironio gatvė 12

2021 m. atlikti žvalgomieji tyrimai planuojamo rekonstruoti pastato aplinkoje, sklype Maironio g. 12, Sereikiškių parko (UK 36119), Vilniaus vandenvietės pastatų komplekso (UK 28005) teritorijose. Jų metu tirti 7 šurfai (32,5 m^2 bendras plotas). Istorinė pastatų užstatymo raida yra susijusi su Vilniaus Šventųjų Pranciškaus Asyžiečio, Bernardino Sieniečio bei Šv. Onos bažnyčių ir bernardinų vienuolyno statinių